

ABDULLAH KÜÇÜK LİSESİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ 1.DÖNEM 2.YAZILI SORULARI

Aşağıda Cahit Sıtkı Tarancı'nın Robenson adlı şiirinden bir parça verilmiştir.

Robenson, akıllı Robenson'um,
Ne imreniyorum sana bilsen!
Göstersen adana giden yolu;
Başımı dinlemek istiyorum.

1-Bu dizelerdeki edebi sanat nedir? Açıklayınız.

CEVAP=Telmiş sanatı vardır. Robenson sözcüğü ile Robenson Crusoe romanının kahramanı hatırlatılıyor.

Aşağıda Orhan Veli Kanık'ın Yalnız Şiiri adlı şiiri verilmiştir.

Bilmezler yalnız yaşamayanlar,
Nasıl korku verir sessizlik insana;
İnsan nasıl konuşur kendisiyle,
Nasıl koşar aynalara,
Bir cana hasret,
Bilmezler.

2-Bu şiirdeki temadan hareketle kısa bir açıklayıcı paragraf yazınız. Yazınızda düşünciyi geliştirme yöntemlerinden yararlanınız. Metninizi yazım kurallarına ve noktalama işaretlerine uygun olarak yazınız.

CEVAP=Yalnızlık bir kişinin fiziksel olarak başka insanlardan uzaklaşması ve ruhsal olarak da başka insanlarla bir şey paylaşamaması olarak tanımlanabilir. Yalnız kalan insan kendi iç dünyasıyla etkileşime geçer. Bu kaçış onu mutlu etmez çünkü insan yalnız kalmaya uygun yaratılmamıştır. Başak insanlarla iletişim kurma ihtiyacı duyar insan. Bunun için yalnız kalmak insana geçici bir haz verir. Günün sonunda mutlaka bir kapı sesi duymak ister.

Aşağıda Orhan Kemal'in "İki Buçuk" adlı hikâyesinden bir bölüm verilmiştir.

(...)

Durak kalabalıktı. Birkaç kişi koşmuşlardı, çevik bir davranışla girivermişti arabaya. Solunda iki kişi. En sağdaydı. Yanındaki bozuk paraların en küçüğü iki buçukluk. Öteki müşteriler verince o da onlara uymuş, uzatmıştı iki buçukluğu. Şoför almış, ötekilerin iki buçuk, beşliklerinin üzerini vermiş, onunkini... Bu sırada en sağdaki inip, bir başka yolcu binmeseydi şoför herhalde paranın üstünü verecekti. Çünkü davranışı öyleydi. Ama yolcu "Cağaloğlu!" deyince, şoför yeni müşteriyle konuşmaya dalmış, iki buçuğun üstünü unutmuştu.

Ne yapmalıydı şimdi? "Şoför Efendi, iki buçuğun üstünü unuttunuz!" dese, şoför belki de, "Ne biliyorsun unuttuğumu?" diye bozabilirdi. Bozmasa bile, dolmuş yolcuları şöyle bir bakarlar, içlerinden, "Amma da para canlısı ha!" gibilerden geçirebilirlerdi. Başkalarının onun hakkında böyle düşünmelerini istememekle beraber, bu türlü düşündüklerini belirtircesine yan yan bakmalarından nefret eder, cinleri tepesine toplanırdı.

Sağındakine baktı: Koca burunlu, sarkık gerdanlının biriydi. Beyden değil de efendiden. Böyleleri ukala olurlar. Vara yoğa karışırlar. Tartışmaya can atarlar. Nitekim: "Şoför Efendi, iki buçukluğun üstünü unuttunuz..." dese, bu koca burunlu, sarkık gerdanlı adam o biçim, yan yan bakacak.

(...)

3-İki Buçuk adlı öyküden alınan bu metindeki yapı unsurlarını belirleyiniz.

CEVAP=

Olay=Dolmuş binen bir adamın yol parası vermesi ve paranın üstünü almak için verdiği içsel mücadele anlatılmaktadır.

Kişiler= Bir adam, şoför, yolcular

Mekan: Dolmuş, araba

Zaman=Tam olarak bilinmese de iş çıkışı veya sabah işe gidiş zamanı

4-İki Buçuk adlı öyküden alınan bu metnin üslup özelliklerinden ikisini yazınız.

CEVAP= Öyküde açık ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Merak uyandırıcı bir anlatım sergilenmiştir. Öyküleme ve betimleme vardır. Betimleyici öğeler ve iç konuşmalar öyküye canlılık katmıştır.

5-İki Buçuk adlı öyküden alınan bu metinde anlatıcı şahsın yaşadığı çatışmayı açıklayınız.

CEVAP= Paranın üstünü isteyip istememe arasında sıkışmıştır. Yanlış anlaşılma korkusu yaşamaktadır.

6- Aşağıdaki metinlerin hangi türe ait olduğunu altlarındaki kutucuklara yazınız.

<p>Beylerbeyi'nde doğmuşum, bostanlara karşı bir evde... Yıl, 1895... Babam, mühendis Süleyman Sami bey. Yalnız çizgi adamı, rakam adamı değildi, kafa ve kalb adamı idi de... Ne güzel bir kalemi vardı. Bir kere eli kalkmadı bana... Bir kere öfke ile bakmadı gözlerime... Bir kere kaşları çatılmadı dargın dargın... İyi yetişmemi isterdi. İlkokulu bitirir bitirmez, Kuzguncuk'ta (...) mektebine yazdırdı beni: Fransızca öğreneyim diye...</p>	<p>Keşanlı Ali Destanı'nın ilk oyunuydu. Oyunun sanatçılarıyla edebiyatçılar arasında bir futbol maçı yapalım dedik. Memet Fuat, Altunizade sahasını verdi. Biz edebiyatçılar toplanıp takımımızı kurduk. Kaptanımız Orhan Kemal olacaktı elbette. Keşanlılar'ın kaptanı, oyunun yazarı Haldun Taner'di. Takıma bir de "konuk oyuncu" almışlardı: Bedri Koraman. Maçın hakemi kimdi dersiniz? Halit Kıvanç!</p>	<p>3 Mayıs Yağmur sürüyor. Kışlıkları kaldırdık oysa. Sabah keskin bir ayaz sarıyor ortalığı, öğlede hava biraz açılıyor, ısınıyor. Turgut'un fizik tedavisi için Ankara'ya gideceğiz. Orası daha derli toplu bir kent. Ben de belki dinlenmiş olurum. Salı gününe tren bileti alacağım. Ta salıya kadar yolculuk öncesi telaşı çekeceğim. Bir yere bilet alınca hemen gitmeliyim ben.</p>
<p></p>	<p></p>	<p></p>

Otobiyografi

Anı

Günlük

Aşağıda farklı şairlere ait şiir örnekleri verilmiştir.

1902'de doğdum doğduğum şehre dönmedim bir daha geriye dönmeyi sevmem. üç yaşında Halep'te paşa torunluğu ettim on dokuzunda Moskova'da komünist Üniversite öğrenciliği kırk dokuzunda yine Moskova'da Tseka-parti konukluğu ve on dördümden beri şairlik ederim. kimi insan otların kimi insan balıkların çeşidini bilir ben ayrılıkların kimi insan ezbere sayar yıldızların adını ben hasretlerin (...) Nazım Hikmet	I İstanbul'da, Boğaziçi'nde; Bir fakir Orhan Veli; Veli'nin oğlu; Tarifsiz kederler içindeyim. II Ben Orhan Veli "Yazık oldu Süleyman Efendi'ye" Mısra-i meşhurunun şairi... Duydum ki merak ediyormuşsunuz, Hususi hayatımı, Anlatayım: Evvela adamım, yani Sirk hayvanı falan değilim. (...) Orhan Veli	III Garibim namıma Kerem diyorlar Aslı'mı el almış haram diyorlar Hastayım derdime verem diyorlar Maraşlı Şeyhoğlu Satılmış'ım ben Faruk Nafiz Çamlıbel IV Daha deniz görmemiş bir çoban çocuğuyum. Bu dağların en eski âşinasıdır soyum, Bekçileri gibiyiz ebenced buraların. Bu تنها derelerin, bu vahşi kayaların Görmediği gün yoktur sürü peşinde bizi, Her gün aynı pınardan doldurur destimizi Kırlara açılırız çingiraklarımızla... Kemalettin Kamu
---	--	---

Kişinin kendini tarif etme ihtiyacı her zaman gerekli bulunmuştur. Yukarıdaki şiirlerde şairler kendilerini tanıtmak için farklı tarzlarda anlatımlara başvurmuşlardır.

7- Bu şiirlerin yazılışında etkili olan metin türünün adını yazarak bu türe ait iki özelliği yazınız.

CEVAP= Otobiyografi türünden yararlanılmıştır. Otobiyografilerde kişisel bilgiler aktarılır. Kişisel bilgiler nesnel olarak aktarılmalıdır.

8- Siz de kendinizi tanıtan kısa bir şiir yazınız.

**CEVAP= Kırk dört yıl önce doğmuşum
Şimdi yuvadan uçmuş bir kuşum
Hayata karşı tek duruşum
Doğru ve dürüst olmaktır vesselam**

“Esrarlı metodunu keşfetmeye karar verdim ve aşçının doğru söylediğini farketdim.”

9- Yukarıdaki cümlede yazım yanlışları olan sözcükleri belirleyerek bu yazım yanlışlarının sebebini yazınız.

CEVAP= “Farketdim” sözcüğü ayrı yazılmalıydı. Çünkü “etmek, olmak” yardımcı fiili ile birleşen sözcüklerde herhangi bir ses olayı olmazsa bu tür birleşik sözcükler ayrı yazılır.

“Doğrusu, ne yalan söyleyeyim, o kene faslından sonra Anton’a rastladıkça sanki bir yabancı imişim gibi yalnız küçük bir baş işaretiyle selam vermesine biraz alınıyordum.”

10-Yukarıdaki metinde virgülün kullanım amacını yazınız.

CEVAP= Ara sözleri ayırmak için ara sözün hem başında hem de sonunda virgül kullanılır.